

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟ ΙΝΔΑΛΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Ο Μέγας Αλέξανδρος ίδρυσε την πρώτη Οικουμένη στην Ανατολή και διδάσκει στους καιρούς μας ότι η παγκοσμιοποίηση γίνεται δεκτή μόνον όταν διαχέει ανοχή και σεβασμό του διαφορετικού, αλληλεγγύη και ελευθερία, πολιτισμό και ανθρωπιά. Γι' αυτό, επί 23 συνεχείς αιώνες όλοι οι Λαοί της Ανατολής τον λατρεύουν ως Ελευθερωτή και τον θεωρούν Αρχηγό τους. Στον ιερό του Άμμωνος Διός στην Αίγυπτο και στον ναό του Σολομώντος στην Ιερουσαλήμ οι ιερείς τον υποδέχθηκαν ως Υιό Θεού. Η μητέρα του Μεγάλου Βασιλέως Δαρείου τον ανεκήρυξε γιο της. Οι Βουδιστές τον ταύτισαν με τον Βούδα και τον απεικόνισαν με την μορφή του Βούδα. Το Κοράνι τον κατέταξε μεταξύ των Προφητών του Ισλάμ με το όνομα Ζουλ Καρνέιν, δηλαδή Δικέρατος όπως εικονίζεται στα νομίσματα. Μνημονεύεται δοξαστικά στα εβραϊκά από τον Προφήτη Δανιήλ και το Βιβλίο των Μακκαβαίων. Την φήμη του διαδίδουν στη Δύση μετά δύο χιλιάδες χρόνια κορυφαίοι Ευρωπαίοι ζωγράφοι με τους εμβληματικούς πίνακές τους: «Ο Αλέξανδρος υποδέχεται με θλίψη και τιμή την σορό του Δαρείου» ο Antonio Pelegrini, 1675-1741, Μουσείο Σουασόν Γαλλίας, «Ο Αλέξανδρος δέχεται την οικογένεια του Δαρείου» ο Francesco Trevisani 1656-1746 για τον Αυτοκράτορα Φίλιππο Ε' ανάκτορο Λα Γκράνχα, Μαδρίτη, «Ο Αλέξανδρος στον ναό του Άμμωνος Διός, στην όαση Σίβα» ο Giustino Menescardi, 18^{ος} αι, Μουσείο Trafalgar, Λονδίνο και «Ο Αλέξανδρος στον ναό του Σολομώντος, στην Ιερουσαλήμ ο Sebastiano Conca 1680-1764, Palacio Real Μαδρίτης.

Οι Αιγύπτιοι καυχώνται ότι ο Μακεδών ήταν γιος του τελευταίου Φαραώ Νεχτεναβώ, οι Σύριοι ότι ήταν σύζυγος της Σεμίραμης, οι Αιθίοπες ότι νυμφεύθηκε τη θρυλική Βασίλισσα του Σαββά και οι Πέρσες ότι ήταν ο νόμιμος Μέγας Βασιλέας τους, πρωτότοκος γιος του Ξέρξη. Στην Ιορδανία, στο Αφγανιστάν, στο Πακιστάν, στο Βελουχιστάν, στα υψίπεδα των Ιμαλαΐων, ακόμη και στη Μαλαισία όπου δεν έφτασε ποτέ, οι αυτόχθονες Λαοί διαλαλούν ότι είναι απόγονοί του. Ο Ισκεντέρ παραμένει ο μεγαλύτερος, ο πιο οικείος και πιο σεβάσιμος ήρωας όλης της Ανατολής.

Χάρης στην εκπληκτική στρατηγική του και στην παράτολμη ανδρεία του συνέτριψε επανειλημμένα τις πολλαπλάσιες περσικές στρατιές. Υπέταξε την αχανή Αυτοκρατορία των Σασσανιδών και όλα τα απρόσιτα δορυφορικά της Βασίλεια. Εισήλθε θριαμβευτής στις τρεις αυτοκρατορικές πρωτεύουσες Περσέπολη, Σούσα και Βαβυλώνα όπου αναγορεύθηκε Μέγας Βασιλεύς.

Στην νίκη ήταν ευγενής και στην ακάθεκτη πορεία του μέγας οραματιστής. Σεβάσθηκε όλους τους Λαούς, τον πολιτισμό και την παράδοση του καθενός. Ανεκήρυξε ελεύθερους πολίτες όλους τους υποτελείς του και απέδωσε σε όλους ίσα δικαιώματα. Τίμησε τους ηττημένους και εκήδευσε με βασιλικές τιμές τον αντίπαλό του Δαρείο. Νυμφεύθηκε πρώτος την πριγκίπισσα της Βακτριανής Ρωξάνη και νύμφευσε με Περσίδες τους Μακεδόνες εταίρους του.

Ως μαθητής του κορυφαίου φιλοσόφου Αριστοτέλη πίστευε ότι ο Ελληνισμός είναι πολιτισμός. Και το απέδειξε. Έτσι, ο Μέγας Μακεδών εγκαθίδρυσε την παγκόσμια ειρήνη και ανέπτυξε την κοινή ευημερία. Ίδρυσε δεκάδες πόλεις, πολλές με το όνομα Αλεξάνδρεια, άνοιξε δρόμους και διώρυγες, εγκαινίασε σχολές, καλλιέργησε την έρευνα και τις επιστήμες, ανέπτυξε την οικονομία και την ναυτιλία. Πρώτος στη Γη ο Αλέξανδρος σχημάτισε την πρώτη Οικουμένη. Πρώτη φορά στην Ιστορία ο συνεκτικός ιστός της αλεξανδρινής Οικουμένης δεν ήταν η βία. Αντίθετα, πρώτη φορά, ήταν η ιστοτιμία και η ειρήνη, ο αμοιβαίος σεβασμός και η κοινή συμβίωση όλων μέσα στην απέραντη ποικιλομορφία. Έτσι έλυσε τον Γόρδιο Δεσμό της οικουμενικής ειρήνης και κοινής προόδου των ανθρώπων.

Από όλους τους Λαούς της αλεξανδρινής Οικουμένης, οι Πέρσες θα είχαν κάθε λόγο να τον εχθρεύονται. Εναντίον τους εξεστράτευσε ο Αλέξανδρος, αυτούς κατένικησε και τη δική τους κραταιά Αυτοκρατορία κατέλυσε. Ωστόσο, τον δοξάζουν κατά τρόπον απaráμιλλο! Οι

δύο κορυφαίοι Πέρσες ποιητές του 11^{ου} και του 12^{ου} αιώνα αφιερώνουν χιλιάδες στίχους στον ήρωα Αλέξανδρο. Ο Φερντοσί (934-1020 μ.Χ) γράφει το *Σαχ-Ναμέ*, το βιβλίο των Βασιλέων, με πρωταγωνιστή τον Μακεδόνα. Και ο Νιζαμί (1141-1209 μ.Χ) το *Εσκαντάρ-Ναμέ*, το Βιβλίο του Αλεξάνδρου –του Ισκεντέρ. Τα δύο αυτά αλεξανδρινά έπη κοσμούνται με αριστουργήματα της περσικής ζωγραφικής και επί αιώνες είναι τα δημοφιλέστερα του περσικού Λαού.¹ Μικρογραφία στο περσικό έπος *Εσκαντάρ Ναμέ* του Νιζαμί, 12^{ος} αι., αναφέρει: «Ο Αλέξανδρος με τους Προφήτες του Ισλάμ Ελιάς και Χιζρ στο αθάνατο νερό, ενώ ανεγείρονται τα τείχη Γωγ και Μαγώγ που χωρίζουν τον Κόσμο στο Καλό και στο Κακό». Στο χειρόγραφο βιβλίο του «Οι Επτά Θρόνοι» ο Πέρσης Τζααμί Μασάντ 1555-6 μ.Χ. δημοσιεύει μικρογραφία όπου εξηγεί: «Οι Πέρσες φιλόσοφοι, αξιωματούχοι και πολεμιστές οδύρονται γύρω από τον νεκρό Αλέξανδρο». Περσικό μεσαιωνικό χειρόγραφο εξηγεί σε μικρογραφία του: «Ο Αλέξανδρος, αθάνατος στον Παράδεισο του Αλλάχ, συνδιαλέγεται με τον Προφήτη Καντίρ».

Στην κοιλάδα Κανταχάρ του Αφγανιστάν υψώνονταν επί αιώνες κολοσσιαίο άγαλμα λαξευμένο επί τόπου σε βραχώδες όρος. Ήταν ο Αλέξανδρος με τη μορφή του Βούδα επονομαζόμενος Βαμγαν Βούδα. Η Ουνέσκο το είχε ανακηρύξει μνημείο της παγκόσμιας κληρονομιάς μαζί με άλλα παραπλήσιά του αγάλματα. Επειδή εικονίζει πρόσωπο, το κατέστρεψαν οι Ταλιμπάν ζηλωτές του ανεικονικού Ισλάμ προκαλώντας διεθνή κατακραυγή. Μετά την πτώση των Ταλιμπάν οι συμμαχικές δυνάμεις και οι Αρχές του Αφγανιστάν, επιχειρώντας αποκατάσταση των μνημείων, ανακάλυψαν στο ίδιο όρος και δεύτερο γιγαντιαίο άγαλμα του Αλεξάνδρου. Ο Αλέξανδρος με τη μορφή του Βούδα κυκλοφορεί σε γραμματόσημο του Αφγανιστάν.

Το εικονογραφημένο λαϊκό «*Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου*» γραμμένο ελληνικά και αραβικά αναφέρει σε εικόνα του: «Ο Αλέξανδρος στην Ινδία μπαίνει σε πλοίο με πενήντα στρατιώτες και πηγαίνει στο νησί. Εκεί βρήκε ανθρώπους σαν εκείνον αλλά γυμνούς, οι οποίοι του είπαν λόγια γεμάτα σοφία».² Αυτό ουδέποτε συνέβη, βέβαια, αλλά με βάση αυτόν τον θρύλο οι Μαλαίσιοι πιστεύουν μέχρι σήμερα, πως είναι –και αυτοί– απόγονοι του μεγάλου Μακεδόνα. Το 2008 ο μεγαλύτερος τηλεοπτικός σταθμός της Μαλαισίας, που φέρει το ελληνικό όνομα Astron, μετέδωσε ντοκυμανταίρ με δέκα ωριαία επεισόδια αφιερωμένα αποκλειστικά στον Αλέξανδρο. Μού ζήτησαν και τους έδωσα συνέντευξη.

Ανάλογοι θρύλοι επικρατούν και στην Κίνα επειδή στο περσικό έπος *Εσκαντάρ Ναμέ* του Νιζαμί δημοσιεύθηκε μικρογραφία τον 12^ο αιώνα, η οποία αναφέρει: «Ο Κινέζος αυτοκράτορας έχει κατέβει από τον ελέφαντα και υποδέχεται τον Αλέξανδρο».

Για την Αθήνα θα μιλάμε τώρα; Μίλησε, άλλωστε, ο Ελληνισμός. Η συνέχεια στο επόμενο.

N. I. Μέρτζος

¹ Μαριάννα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, *Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση*, εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

² Κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.